

8. Shvaika, M.M. (2023). Mistse i Sluzhby bezpeky Ukrainy v realizatsii administratyvno-pravovoho mekhanizmu zabezpechennia prav i svobod hromadian znachennia. [The role of the Security Service of Ukraine in the implementation of the administrative and legal mechanism for ensuring the rights and freedoms of citizens is important]. *Elektronne naukove vydannia «Analitychno-porivnialne pravoznavstvo»*. 282-286. Retrieved from: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/287279/281186> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 9.05.2024

УДК 343.97:332.3

DOI: 10.36550/2522-9230-2024-16-79-83

Гулак Олена Василівна,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного та фінансового права
Національного університету біоресурсів і природокористування України
lenagulac8118@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-9004-0185

Миколаєнко Роман Володимирович,
аспірант кафедри адміністративного та фінансового права
Національного університету біоресурсів і природокористування України
rvm.private@gmail.com
ORCID ID: 0009-0007-3140-4621

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ НОВЕЛИ ЗАПОБІГАННЯ Й ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Здійснено аналіз законодавства України в сфері протидії корупційним правопорушенням, що дозволив виявити найбільш вагомими ціннісні зміни, а саме: прийняття основного антикорупційного закону; створення профільного центрального органу виконавчої влади, як того вимагали норми міжнародних антикорупційних конвенцій; передбачення переліку антикорупційних обмежень по відношенню до суб'єктів владних повноважень та прирівняних до них осіб і відповідальності за їх недотримання; унеможливлення спільної роботи близьких осіб для категорій суб'єктів, що підпадають під дію базового антикорупційного закону; створення найбільш дієвих антикорупційних механізмів: реєстру осіб, що скоїли корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення та відкритого «реєстру електронних декларацій», що дозволяє будь-якому громадянину контролювати «добросесність» публічних службовців; та головне – вперше на законодавчому рівні регламентування залучення громадськості до формування та реалізації антикорупційної політики держави через відповідні механізми та інструментарій.

Дослідження системи суб'єктів запобігання й протидії корупції в нашій державі показало відсутність їх чіткого виокремлення та наявності нормативно-регламентованого переліку у нормативній площині. Водночас, створена ціла так звана «антикорупційна інфраструктура» у вигляді як новостворених суто антикорупційних органів, так і тих, діяльність яких пов'язана з протидією та запобіганням корупції. В залежності від рівня компетенції та повноважень кожного із владних суб'єктів запропоновано авторську систему органів запобігання й протидії корупції у сфері земельних відносин.

Зазначено, що розділом 3 «Запобігання корупції у пріоритетних сферах» Державної антикорупційної стратегії виокремлено сім блоків найбільш «корупційно-ризикованих» сфер, серед яких і сфера земельні відносин. Водночас, виокремлено десять проблем, які власне і мають бути вирішеними на основі норм Державної програми з реалізації Державної антикорупційної стратегії.

Ключові слова: запобігання корупції; протидія корупції; сфера земельних відносин; нормативно-правові засади; нормативні новели; державна антикорупційна стратегія; антикорупційні ризики.

Gulak O., Mykolaenko R. REGULATORY AND LEGAL NOVELS FOR PREVENTING AND COMBATING CORRUPTION IN THE SPHERE OF LAND RELATIONS

The author analyzes the legislation of Ukraine in the field of combating corruption offenses, which allowed identifying the most significant value changes, namely: adoption of the main anti-corruption law; creation of a specialized central executive body, as required by the norms of international anti-corruption conventions; provision of a list of anti-corruption restrictions on subjects of power and persons equated to them and liability for their non-compliance; impossibility of joint work of close persons for categories of subjects; creation of the most effective anti-corruption mechanisms: a "register of persons who have committed corruption and corruption-related offenses" and an open "register of electronic declarations" that allows any citizen to control the "integrity" of public officials; and most importantly, for the first time at the legislative level, regulation of public involvement in the formation and implementation of the state's anti-corruption policy through appropriate mechanisms and tools.

A study of the system of actors involved in preventing and combating corruption in our country has shown that there is

no clear distinction between them and a regulatory list. At the same time, a whole so-called "anti-corruption infrastructure" has been created in the form of both newly created purely anti-corruption bodies and those whose activities are related to countering and preventing corruption. Depending on the level of competence and powers of each of the authorities, the author proposes an author's system of bodies for preventing and combating corruption in the field of land relations.

It is noted that Section 3 "Prevention of Corruption in Priority Areas" of the State Anti-Corruption Strategy identifies seven blocks of the most "corruption-risk" areas, including the area of land relations. At the same time, ten problems have been identified that should be solved on the basis of the provisions of the State Program for the Implementation of the State Anti-Corruption Strategy.

Key words: prevention of corruption; counteraction to corruption; land relations; regulatory framework; regulatory novelties; state anti-corruption strategy; anti-corruption risks.

Постановка проблеми. Земля постає головним надбанням Українського народу та основоположним базисом для будь-якої держави, що в умовах сьогодення зумовлює значні руйнівні процеси в Україні внаслідок запеклої фізичної боротьби за її відстоювання. Відтак, будь-які корупційні прояви у цій сфері суспільних відносин є вкрай загрозливими для існування Української нації у цілому, особливо під час повномасштабної війни.

Власне, сфера земельних відносин, з-поміж семи інших, відповідно чинній Антикорупційній державній стратегії [1] й Державній програмі її реалізації [2] визначена як така, що має високі корупційні ризики. Водночас, суб'єкти визначення такої оцінки представлені трьома групами респондентів: експертне середовище; представники бізнесу та громадяни - під час опитування.

В Україні, попри явні здобутки у формуванні й реалізації антикорупційних запобіжників (прийняття системи антикорупційних законів, створення спеціалізованих антикорупційних органів, поступове підвищення рівня прозорості влади тощо), рівень корупції лишається ще на доволі високому рівні. Її мінімізація можлива лише в умовах комплексної співпраці органів публічної й громадянського суспільства в рамках реалізації цілісної системи державної антикорупційної політики. Необхідність у її прийнятті та реалізації в Україні поставала вельми нагальною протягом тривалого часу (з 2017 до 2022 року була відсутньою Державна антикорупційна стратегія та Державна програма з її реалізації відповідно), що породжувало цілу низку прогалин у системній антикорупційній діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Роль інститутів громадянського суспільства щодо запобігання корупції у сфері земельних відносин постала прямо чи опосередковано предметом дослідження багатьох науковців, серед яких В. Василенко, О. Бусол, В. Дорошенко, Б. Заяць, Д. Калмиков, І. Кириченко, І. Коліушко, О. Костенко, В. Курило, Н. Левчук, О. Лемєнов, Б. Малишев, А. Марчук, М. Мельник, Д. Михайленко, Є. Невмержицький, В. Нестерович, А. Новак, А. Сіра, Р. Сівєрс, В. Трепак, Т. Федоренко, О. Шкурпат, Ю. Якименко та ін.

Мета статті полягає у аналізі нормативно-правових засад і новел у проблематики запобігання й протидії корупції у сфері земельних відносин в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зокрема, сфера земельних відносин, відповідно чинній Антикорупційній державній стратегії [1] та Державній програмі її реалізації [2] визначена як така, що має високі корупційні ризики. Водночас, суб'єкти визначення такої оцінки представлені трьома групами респондентів: 1) експертне незалежне середовище; 2) представники бізнесу; 3) громадяни, які під час опитування (здійсненого спільно з громадськими антикорупційними організаціями) вказували свою думку відповідно до представлених питань.

Власне розділом 3 «Запобігання корупції у пріоритетних сферах» Державної антикорупційної стратегії виокремлено сім блоків найбільш «корупційно-ризикованих» сфер, серед яких: 1) Справедливий суд, прокуратура та органи правопорядку; 2) Державне регулювання економіки; 3) Митна справа та оподаткування; 4) Державний та приватний сектори економіки; 5) Будівництво, земельні відносини та інфраструктура; 6) Сектор оборони; 7) Охорона здоров'я, освіта і наука та соціальний захист – власне саме у такій послідовності.

Саме у чинній Антикорупційній державній стратегії у розрізі корупційних ризиків у земельній сфері виокремлено десять проблем, які власне і мають бути вирішеними на основі норм Державної програми з реалізації Державної антикорупційної стратегії. Такими зокрема визначено наступні:

- Непублічність інформації у сфері містобудування та землеустрою обумовлює корупцію та можливість здійснювати будівництво всупереч вимогам законодавства;
- Відсутність публічної інформації щодо об'єктів культурної спадщини та колізії у містобудівному і пам'яткоохоронному законодавстві призводять до зловживань та забудови пам'яток культурної спадщини;
- Недосконала система державного контролю та регулювання у будівництві стимулює появу корупційних практик;
- Процедура формування земельних ділянок є ускладненою і такою, що супроводжується надмірною дискрецією;
- Процедура справляння земельного податку та передачі в оренду державних та комунальних земель супроводжується корупційними ризиками, обумовленими можливістю надання їх у користування, за вартістю, що є нижчою за ринкову;

- Безоплатність процедури зміни цільового призначення земельних ділянок стимулює корупцію при прийнятті відповідних рішень;
- Відсутність процедури продажу земельних ділянок державної та комунальної форм власності або прав на них (оренди, суперфіцію, емфітевзису) через електронні аукціони в умовах вільного обігу земель сільськогосподарського призначення;
- Безоплатна приватизація земель державної та комунальної власності є джерелом корупції у земельних відносинах;
- Надмірна концентрація повноважень у центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику в галузі земельних відносин, спричиняє конфлікт інтересів та масові зловживання;
- Недосконалість діючих інструментів контролю та недостатня прозорість процесів будівництва, ремонту та експлуатації доріг [1].

Загальна оцінка стану реалізації Антикорупційної стратегії здійснюється на основі результатів оцінки виконання заходів державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії, аналізу соціологічних і аналітичних досліджень з вивчення стану корупції, статистичних спостережень та аналізу практики застосування антикорупційного законодавства [1].

Власне відкриття ринку земель сільгосппризначення, саме по собі, вже підвищує відповідні корупційні ризики. Адже, земля є об'єктом підвищеного інтересу для всіх громадян, оскільки, відповідно до Конституції України, постає об'єктом права власності українського народу. Враховуючи порівняно нещодавнє прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» [3] та відповідних змін до Земельного Кодексу України [4], вищевикладена теза є особливо актуальною [5; 6; 7].

Аналіз законодавства України в сфері запобігання й протидії корупційним проявам свідчить, що за період існування незалежної України на державному рівні приймалися відповідні закони, видавались укази, розпорядження, розроблялись і затверджувались концепції та програми протидії та запобігання корупції. Аналіз процесу становлення сучасного законодавства в сфері запобігання й протидії корупції дає підстави стверджувати, що воно все ще перебуває на етапі становлення, хоча і має суттєві позитивні зрушення, оскільки відзначене комплексним й системним характером формування й реалізації. Особливо швидкоплинними є суспільні відносини у земельній сфері, які отримують і повсякчасні оновлення нормативного регулювання.

Зокрема, принципового оновлення набула система вітчизняного антикорупційного законодавства, починаючи з 2014 року, коли на виконання норм міжнародних антикорупційних конвенцій, був прийнятий основний антикорупційний закон нашої держави [8]; створений профільний центральний орган виконавчої влади, як того вимагали норми міжнародних антикорупційних конвенцій; передбачено перелік антикорупційних обмежень по відношенню до суб'єктів владних повноважень та прирівняних до них осіб і відповідальність за їх недотримання; унеможливилась робота близьких осіб для категорій суб'єктів, що підпадають під дію базового антикорупційного закону; створено найбільш дієві антикорупційні механізми – так звані «антикорупційні реєстри»: реєстр осіб, що скоїли корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення» та відкритий «реєстр електронних декларацій», що дозволяє будь-якому громадянину детально ознайомитися з інформацією щодо майнового стану публічних службовців, а відтак – і контролювати їх «добросесність»; реєстр «викривачів», який має включати доволі потужну систему публічних органів, де кожен охочий може повідомити про факти корупційних проявів та має юридично-закріплені гарантії щодо особистого захисту; «єдиний електронний онлайн-портал для викривачів»; та головне – вперше на законодавчому рівні передбачено й регламентовано залучення громадськості до формування та реалізації антикорупційної політики держави через відповідні механізми та інструментарій.

Дослідження системи суб'єктів запобігання й протидії корупції в нашій державі показало відсутність їх чіткого виокремлення та наявності нормативно-регламентованого переліку у нормативній площині. Водночас, створена ціла так звана «антикорупційна інфраструктура» у вигляді як новостворених суто антикорупційних органів, так і тих, діяльність яких пов'язана з протидією та запобіганням корупції.

Власне, реорганізація системи органів, які наділені виключними повноваженнями у сфері запобігання корупції, вочевидь, не досягла очікуваних результатів, що обумовлено насамперед відсутністю належним чином сформованої практичної стратегії запобігання корупції, що призвело до зональності превентивного впливу та визначило подальшу незадовільність ступеня антикорупційного ефекту [9, с. 15] й впроваджених вкрай важливих нововведень як у цілому, так і в окремих сферах суспільних відносин, серед яких земельна виступає к одна з пріоритетних.

Слід зауважити, що у межах нормативного поля є відсутнім і розмежування категорій «запобігання» та «протидія», а відтак і системи суб'єктів у сфері запобігання та протидії корупції. Разом з тим, законодавець виокремлює перелік «спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції», без окреслення критеріїв, за якими відносить туди чотири органи. Водночас, вважаємо «протидію» більш широкою категорією аніж «запобігання», що включає і можливості/відповідні повноваження органу щодо притягнення до юридичної відповідальності за корупційні правопорушення, відтак використовуємо у назві нашого дослідження саме цей термін по відношенню і до громадського сектору, оскільки громадські органи контролю є при кожному антикорупційному органі.

Водночас, в залежності від рівня компетенції та повноважень кожного із владних суб'єктів (а по своїй суті вони усі є суб'єктами у сфері протидії чи запобігання корупції) відповідну систему органів у сфері земельних відносин можна поділити на: 1) систему органів загальної компетенції щодо протидії та запобігання корупції (Президент України; Верховна Рада України; Кабінет Міністрів України; Міністерство аграрної політики та продовольства України; органи місцевого самоврядування тощо) 2) систему спеціально уповноважених органів щодо протидії та запобігання корупції (Національне агентство з питань запобігання корупції; Національне антикорупційне бюро тощо); в залежності від суті антикорупційної діяльності: 1) органи запобігання корупції (наприклад, Національне агентство з питань запобігання корупції; Національна рада з питань антикорупційної політики); 2) органи протидії корупції (Національне антикорупційне бюро; Спеціалізована антикорупційна прокуратура; Державне бюро розслідувань тощо); відповідно до суб'єктної ознаки: 1) публічні органи у сфері протидії та запобігання корупції (органи державної влади та місцевого самоврядування); 2) громадські організації відповідного профілю; в залежності від спрямованості діяльності органу: 1) органи виключно антикорупційного спрямування (наприклад, Національне агентство з питань запобігання корупції; Національне антикорупційне бюро, Вищий антикорупційний суд); 2) органи, діяльність яких включає і антикорупційні повноваження (зокрема, Національна поліція, органи прокуратури, Державне бюро розслідувань) тощо.

Висновки. Досліджено, що розділом 3 «Запобігання корупції у пріоритетних сферах» Державної антикорупційної стратегії виокремлено сім блоків найбільш «корупційно-ризикованих» сфер, серед яких і сфера земельні відносин. Водночас, виокремлено і десять проблем, які власне і мають бути вирішеними на основі норм Державної програми з реалізації Державної антикорупційної стратегії.

Здійснено аналіз законодавства України в сфері протидії корупційним правопорушенням, що дозволив виявити найбільш вагомні ціннісні зміни, а саме: прийняття основного антикорупційного закону; створення профільного центрального органу виконавчої влади, як того вимагали норми міжнародних антикорупційних конвенцій; передбачення переліку антикорупційних обмежень по відношенню до суб'єктів владних повноважень та прирівняних до них осіб і відповідальності за їх недотримання; унеможливлення спільної роботи близьких осіб для категорій суб'єктів, що підпадають під дію базового антикорупційного закону; створення найбільш дієвих антикорупційних механізмів: реєстру осіб, що скоїли корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення» та відкритого «реєстру електронних декларацій», що дозволяє будь-якому громадянину контролювати «добросесність» публічних службовців; та головне – вперше на законодавчому рівні регламентування залучення громадськості до формування та реалізації антикорупційної політики держави через відповідні механізми та інструментарій.

Дослідження системи суб'єктів запобігання й протидії корупції в нашій державі показало відсутність їх чіткого виокремлення та наявності нормативно-регламентованого переліку у нормативній площині. Водночас, створена ціла так звана «антикорупційна інфраструктура» у вигляді як новостворених суто антикорупційних органів, так і тих, діяльність яких пов'язана з протидією та запобіганням корупції. В залежності від рівня компетенції та повноважень кожного із владних суб'єктів запропоновано авторську систему органів запобігання й протидії корупції у сфері земельних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
2. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки: Постанова Кабінету Міністрів України; Програма, Заходи від 04.03.2023 № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text>
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31.03.2020 р. № 552. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>.
4. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
5. Гулак О. В., Головка Л. О., Головій Л. В. Юридична відповідальність за корупційні та пов'язані з нею правопорушення у сфері земельних праввідносин. *Право. Людина. Довкілля*. Випуск 1. Том 13. 2022. С. 73-80.
6. Гулак О. В., Курило В. І., Дубчак Л. М. До питання про шляхи подолання корупції в Україні. *Право та державне управління*. № 1. 2021. С. 196-201. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf
7. Гулак О.В., Висоцький В.М., Ярмоленко Ю.В. Публічне адміністрування у сфері оподаткування аграрного сектору України. *Соціально-правові студії*. Львів. Випуск 2 (12), 2021. С. 65-71.
8. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 року № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
9. Заяць Б. Р. Роль інститутів громадянського суспільства у процесі запобігання корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування України: адміністративно-правовий вимір. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук (доктора філософії) за спеціальністю 081 – Право. Львівський державний університет внутрішніх справ, Львів, 2021. 210 с.

REFERENCES:

1. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky na 2021-2025 roky. (2022, June 20). [On the foundations of the state anti-corruption policy for 2021-2025]. *Zakon Ukrainy № 2322-IX1*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text> [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi antykoruptsiinoi prohramy na 2023-2025 roky. (2023, March 4). [On the approval of the State anti-corruption program for 2023-2025]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 220*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
3. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchych aktiv Ukrainy shchodo umov obihu zemel silskohospodarskoho pryznachennia. (2020, March 31). [On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding the terms of circulation of agricultural land]. *Zakon Ukrainy № 552*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text> [in Ukrainian].
4. Zemelnyi kodeks Ukrainy. (2001, October 25). [Land Code of Ukraine]. *Zakon Ukrainy № 2768*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> [in Ukrainian].
5. Hulak, O. V., Holovko, L. O., Holovii, L. V. (2022). Yurydychna vidpovidalnist za koruptsiini ta poviazani z neiu pravoporushennia u sferi zemelnykh pravovidnosyn. [Legal responsibility for corruption and related offenses in the field of land relations]. *Pravo. Liudyna. Dovkillia. Vypusk 1. Tom 13*. 73-80. [in Ukrainian].
6. Hulak, O. V., Kurylo, V. I., Dubchak, L. M. (2021). Do pytannia pro shliakhy podolannia koruptsii v Ukraini. [To the question of ways to overcome corruption in Ukraine]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia. № 1*. 196-201. Retrieved from: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf [in Ukrainian].
7. Hulak, O.V., Vysotskyi, V.M., Yarmolenko, Yu.V. (2021). Publichne administruvannia u sferi opodatkuvannia ahrarynoho sektoru Ukrainy. [Public administration in the field of taxation of the agrarian sector of Ukraine]. *Sotsialno-pravovi studii. Vypusk 2 (12)*. 65-71. [in Ukrainian].
8. Pro zapobihannia koruptsii. (2014, October 14). [On prevention of corruption]. *Zakon Ukrainy № 1700-VII*. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> [in Ukrainian].
9. Zaiats, B. R. (2021). Rol instytutiv hromadianskoho suspilstva u protsesi zapobihannia koruptsii v orhanakh derzhavnoi vlady ta orhanakh mistsevoho samovriaduvannia Ukrainy: administratyvno-pravovyi vymir. [The role of civil society institutions in the process of preventing corruption in state authorities and local self-government bodies of Ukraine: administrative and legal dimension]. *Dysertatsiia na здobuttia naukovoho stupenia kandydata yurydychnykh nauk (doktora filosofii) za spetsialnistiu 081 – Pravo*. Lvivskyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav. 210. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 16.05.2024

УДК 342.951

DOI: 10.36550/2522-9230-2024-16-83-87

Кондратенко Віталій Миколайович,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
kondratenkovitals@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-6015-8326

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ВИПАДКАМ ДИСКРИМІНАЦІЇ

У статті розглянуто повноваження органів публічної влади, посадових осіб у сфері запобігання та протидії дискримінації. До відповідних державних суб'єктів віднесено Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій, національних меншин і міжнародних відносин, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Кабінет Міністрів України, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю, Урядового уповноваженого з питань гендерної політики, Освітнього омбудсмена України, Уповноваженого із захисту державної мови.

Акцентовано на специфіці реалізації правового статусу з забезпечення принципу недискримінації Міністерством закордонних справ України, Міністерством юстиції України, Міністерством соціальної політики України. На результатами проведеного дослідження сформовано систему суб'єктів владних повноважень з питань протидії дискримінації: суб'єкти владних повноважень щодо парламентського контролю у сфері протидії дискримінації; суб'єкти владних повноважень з питань урядового контролю у сфері протидії дискримінації; суб'єкти владних повноважень з